

Versterking interne governance grote reguliere vergunninghouders: Analyse en duiding Wijzigingswet accountancysector

Inhoudsopgave

• Inhoud Wijzigingswet: versterking interne governance	2
• Wijzigingen Wet toezicht accountantsorganisaties	4
• Uit de Memorie van Toelichting Wijzigingswet Accountancysector	12
• Aanbevelingen Kwartiermakers	17
• Beslisnota's Ministerie van Financiën (intern advies aan Minister)	18
• SRA Consultatiereactie	18

Inhoud Wijzigingswet Versterking interne governance

- De reeds geldende *governance*-eisen voor oob-organisaties worden aangevuld met een bijzondere taakomschrijving en goedkeuringsrechten voor de raad van commissarissen (wijziging Wta, artikel 22)
- Dit aangevulde, interne regime wordt uitgebreid naar grote reguliere vergunninghouders, niet-oob-accountantsorganisaties (wijziging Wta, artikel 24c, eerste lid, onderdelen a en b)
- Op grond van cumulatieve criteria wordt bepaald of een accountantsorganisatie als 'grote' accountantsorganisatie wordt aangemerkt: de betreffende accountantsorganisatie moet
 - een omzet uit de verrichting van wettelijke controles van ten minste € 3 miljoen per jaar hebben, en
 - ten minste 150 wettelijke controles per jaar verrichten.
- De accountantsorganisatie moet gedurende een periode van drie aaneengesloten boekjaren voldoen aan deze criteria.
- De toepassing van de governance-eisen vangt aan met ingang van het tweede boekjaar, volgend op de periode van drie aaneengesloten boekjaren.
- De toepassing van de governance-eisen eindigt als gedurende drie aaneengesloten boekjaren niet meer aan de criteria is voldaan, met ingang van het eerste daarop volgende boekjaar.
- Er geldt een overgangstermijn van een jaar voor de accountantsorganisaties die voldoen aan de criteria ten aanzien van de omzet en het verrichten van wettelijke controles. Die overgangstermijn wordt nodig geacht om vast te stellen dat inderdaad aan de criteria ten aanzien van de omzet en het aantal in dat jaar verrichte wettelijke controles is voldaan; en vanwege werving en selectie van geschikte dagelijkse beleidsbepalers.
- De overgangstermijn van een jaar om de organisatie aan te passen aan de nieuwe regels gaat lopen op het moment dat de wet in werking treedt en niet met ingang van het tweede boekjaar volgend op drie aaneengesloten boekjaren waarin aan de criteria bedoeld in artikel 24c, eerste lid, Wta is voldaan, omdat dat laatste moment in het verleden kan liggen.
- Aansluitend aan en in aanvulling daarop is een overgangstermijn opgenomen voor toetsing van geschiktheid van o.a. beleidsbepalers en van het interne governance-orgaan door de AFM

Toelichting

De bepalingen zijn op grond van de huidige wet nog uitsluitend van toepassing op oob-accountantsorganisaties. Ze betreffen allereerst de geschiktheid van de personen die het dagelijks beleid van de accountantsorganisatie bepalen en de personen die belast zijn met het interne toezicht op de accountantsorganisatie (de artikelen 16, derde tot en met zesde lid, en 16a).

Ook gaan deze bepalingen over het stelsel van onafhankelijk intern toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken van de accountantsorganisatie en het orgaan dat belast is met het interne toezicht (artikel 22a).

Op grond van artikel 24c worden deze eisen ook van toepassing op accountantsorganisaties die geen oob-accountantsorganisatie zijn, maar wel een omzet uit de verrichting van wettelijke controles hebben van ten minste € 3.000.000,- per jaar en ten minste 150 wettelijke controles per jaar verrichten. Uit de zinsnede 'bij of krachtens', die is opgenomen in artikel 24c, eerste lid, volgt dat ook de op de genoemde artikelen van de Wta gebaseerde voorschriften van toepassing zijn op deze groep accountantsorganisaties. Het gaat dan in het bijzonder om hoofdstuk 7a van het Besluit toezicht accountantsorganisaties.

Naar analogie van Boek 2 BW gelden de verscherpte eisen voor 'grote accountantsorganisaties' indien drie boekjaren achtereenvolgens aan deze criteria wordt voldaan; zij vervallen indien drie

achtereenvolgende boekjaren niet meer aan beide criteria wordt voldaan. Dat betekent dat een accountantsorganisatie waarop het regime van artikel 24c van toepassing is, altijd voor ten minste drie jaren daaraan gebonden is; indien de organisatie vervolgens gedurende één of twee jaren niet meer aan de criteria ten aanzien van de omzet of het aantal in dat jaar verrichte wettelijke controles voldoet, heeft dat geen gevolgen voor de toepassing van de aangescherpte *governance*-eisen. Hiermee wordt een zekere stabiliteit in het toepasselijke regime gewaarborgd.

Ten aanzien van het voorgestelde artikel 24c, tweede lid, wordt opgemerkt dat een overgangstermijn van een jaar geldt voor de accountantsorganisaties die voldoen aan de criteria ten aanzien van de omzet en het verrichten van wettelijke controles. Die overgangstermijn wordt nodig geacht om vast te stellen dat inderdaad aan de criteria ten aanzien van de omzet en het aantal in dat jaar verrichte wettelijke controles is voldaan; de benodigde informatie om vast te stellen of aan de criteria is voldaan kan pas definitief bepaald worden na afloop van het boekjaar van de accountantsorganisatie.

Daarnaast is de overgangstermijn nodig om zorg te dragen voor de werving en aanstelling van de geschiktheid van de personen die als dagelijks beleidsbepalers zullen worden aangemerkt van de accountantsorganisatie en van het hiërarchisch hoogste netwerkonderdeel en van de personen die belast zullen worden met het intern toezicht. Tot slot wordt voorgesteld hier uit te gaan van boekjaren, waarmee wordt aangesloten bij vergelijkbare regelingen in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, zoals het bepaalde in artikel 2:396, eerste lid, onderdeel b. Overigens valt het boekjaar in veel gevallen samen met een kalenderjaar.

In het voorgestelde derde lid van artikel 24c is aansluitend aan en in aanvulling op de overgangstermijn voor werving, selectie en aanstelling die is opgenomen in het tweede lid, een overgangstermijn opgenomen voor de toetsing van de geschiktheid van de beleidsbepalers die zijn bedoeld in het tweede lid (te weten, dagelijks beleidsbepalers, de bestuursleden van het netwerkonderdeel waar de besluitvorming overwegend plaatsvindt en de leden van het orgaan dat belast is met het interne toezicht van oob-accountantsorganisaties) die op het moment dat de overeenkomstige toepassing ingaat in functie zijn aangesteld.

Het derde lid regelt dat voormelde drie categorieën van personen voor een termijn van maximaal zes maanden geschikt worden geacht voor de functie in afwachting van beoordeling van hun geschiktheid door de AFM. Deze overgangstermijn stelt zowel de betreffende accountantsorganisaties als de AFM in de gelegenheid om de geschiktheidstoetsingen te (laten) verrichten. Deze overgangstermijn sluit aan op de overgangstermijn voor accountantsorganisaties uit het tweede lid en eindigt zodra de beoordeling door de AFM heeft plaatsgevonden.

Indien een accountantsorganisatie die voldoet aan de criteria ten aanzien van de omzet en het verrichten van wettelijke controles, er niet in slaagt tijdens de overgangstermijn van een jaar die is bedoeld in het tweede lid, en dus voorafgaand aan het moment waarop de overeenkomstige toepassing aanvangt, zorg te dragen voor de aanstelling van de bedoelde personen, dan is de overgangstermijn uit het derde lid, niet op deze personen van toepassing. In dat geval geldt de normale procedure op grond waarvan benoeming niet mag plaatsvinden voordat de AFM heeft vastgesteld dat de persoon geschikt is (zie artikel 5 van het Besluit toezicht accountantsorganisaties).

Wijzigingen Wet toezicht accountantsorganisaties

- Artikel 22a
- Artikel 24c
- Artikel 53
- Artikel 54
- Overgangsrecht: artikel VI

De wijzigingen in de wet hebben ook betrekking op:

- artikel 16, lid 3 tot 6 Wta
- artikel 16a Wta
- artikel 22a lid 1 tot 9 Wta
- artikel 24c Wta
- artikel 53 Wta
- artikel 54 Wta
- Bepalingen hoofdstuk 7a van het Bta

Artikel 22a

In artikel 22a worden, onder vernummering van het achtste en negende lid tot tiende en elfde lid, na het zevende lid twee nieuwe leden ingevoegd, luidende:

8. Aan de voorafgaande goedkeuring van het orgaan, bedoeld in het derde lid, zijn onderworpen:

- a. een voorstel tot winstuitkering;
- b. het aangaan of verbreken van duurzame samenwerking van de accountantsorganisatie of een afhankelijke maatschappij met een andere rechtspersoon, vennootschap of vergelijkbare entiteit dan wel als volledig aansprakelijke vennoot in een commanditaire vennootschap of vennootschap onder firma, indien deze samenwerking of verbreking van ingrijpende betekenis is voor de accountantsorganisatie;
- c. het nemen van een deelneming ter waarde van ten minste een vierde van het bedrag van het geplaatste kapitaal met de reserves volgens de balans met toelichting van de accountantsorganisatie, door haar of een afhankelijke maatschappij in het kapitaal van een andere vennootschap, alsmede het ingrijpend vergroten of verminderen van zulk een deelneming of, indien de accountantsorganisatie een personenvennootschap is, een deelneming van vergelijkbare waarde;
- d. investeringen welke een bedrag gelijk aan ten minste een vierde gedeelte van het geplaatste kapitaal met de reserves van de accountantsorganisatie volgens haar balans met toelichting vereisen of, indien de accountantsorganisatie een personenvennootschap is, investeringen van een vergelijkbaar bedrag;
- e. beëindiging van de arbeidsovereenkomst van een aanmerkelijk aantal werknemers van de accountantsorganisatie of van een afhankelijke maatschappij tegelijkertijd of binnen een kort tijdsbestek.

9. Het ontbreken van de goedkeuring, bedoeld in het derde lid, tast de vertegenwoordigingsbevoegdheid van degene die de accountantsorganisatie vertegenwoordigt niet aan.

Toelichting

Dit onderdeel voorziet in de invoeging van een nieuw achtste en negende lid in artikel 22a. Met deze bepalingen worden de bevoegdheden uitgebreid van het orgaan dat belast is met het interne toezicht op een oob-accountantsorganisatie.

Zoals in het algemeen deel van deze toelichting is aangegeven worden de bevoegdheden van het

orgaan aangevuld met de rechten voor de raden van commissarissen uit het structuurregime. Voor de gehanteerde begrippen geldt dan ook dat deze dienen te worden uitgelegd conform de uitleg die hieraan wordt gegeven in het BW en bestaande jurisprudentie.

De uitbreiding houdt in dat besluiten omtrent voorstellen tot winstuitkering en omtrent enkele met de kwaliteit van wettelijke controles verband houdende onderwerpen die deel uitmaken van het zgn. structuurregime onderhevig zijn aan de voorafgaande goedkeuring van het intern toezichtsorgaan. Hieronder vallen het doen van grote investeringen, het aangaan of verbreken van een duurzame samenwerking met een andere organisatie, het nemen of ingrijpend wijzigen van een deelneming in een andere organisatie en het beëindigen van de arbeidsovereenkomst van een aanmerkelijk aantal werknemers.

Ten aanzien van de onderdelen c en d wordt opgemerkt dat het voorkomt dat accountantsorganisaties niet een BV of NV, maar een personenvennootschap (maatschap) zijn. In die gevallen is geen sprake is van 'geplaatst kapitaal'. Daarom voorzien de onderdelen c en d voor personenvennootschappen in een apart, maar inhoudelijk vergelijkbaar, criterium ten aanzien van de omvang van de deelnemingen en investeringen waarvoor goedkeuring door het intern toezichtorgaan vereist is.

Indien deze goedkeuringsrechten niet worden gerespecteerd, is het betreffende besluit in overeenstemming met het vennootschapsrecht (in het bijzonder de artikelen 14 en 15 van Boek 2 BW) nietig of vernietigbaar. In aansluiting op wat daarover is bepaald in de artikelen 2:164, tweede lid, en 2:274, tweede lid, BW, wordt in het voorgestelde negende lid geëxpliciteerd dat het niet-respecteren van de goedkeuringsrechten van de raad van commissarissen de vertegenwoordigingsbevoegdheid van degene die de accountantsorganisatie vertegenwoordigt niet aantast.

Tot slot wordt opgemerkt dat met de in dit onderdeel voorgestelde regime aparte regels in het leven worden geroepen die los staan van de toepassing van het structuurregime. Dat betekent dat indien een 'grote' accountantsorganisatie (die een oob-vergunning heeft of voldoet aan de criteria van ten minste € 3 miljoen omzet uit wettelijke controles en 150 wettelijke controles per jaar) en die tevens op grond van het Burgerlijk Wetboek onder het structuurregime valt aan beide regimes zal moeten voldoen.

Om te voorkomen dat deze accountantsorganisaties aan uiteenlopende normen op dezelfde onderwerpen moeten voldoen, is ervoor gekozen om tekstueel zo nauw mogelijk aan te sluiten bij de omschrijving van de bestuursbesluiten die is opgenomen in de artikelen 2:164, eerste lid, en 2:274, eerste lid, BW.

Artikel 24c

Na paragraaf 3.1.3 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

Paragraaf 3.1.4. Intern toezicht andere grote accountantsorganisaties

Artikel 24c

1. Het bepaalde bij of krachtens de artikelen 16, derde tot en met zesde lid, 16a, en 22a is van overeenkomstige toepassing op een accountantsorganisatie, niet zijnde een accountantsorganisatie die een vergunning heeft om wettelijke controles te verrichten bij een organisatie van openbaar belang, die gedurende drie aaneengesloten boekjaren:
 - a. een omzet uit de verrichting van wettelijke controles heeft van ten minste € 3.000.000,- per boekjaar; en
 - b. ten minste 150 wettelijke controles per boekjaar verricht.
2. De overeenkomstige toepassing vangt aan met ingang van het tweede boekjaar volgend op de drie aaneengesloten boekjaren, bedoeld in het eerste lid. Zij eindigt indien gedurende drie aaneengesloten boekjaren niet meer aan de criteria, bedoeld in het eerste lid, is voldaan, met

ingang van het eerste daarop volgende boekjaar.

3. Natuurlijke personen die op het tijdstip waarop de overeenkomstige toepassing aanvangt het dagelijks beleid bepalen van de accountantsorganisatie of het dagelijks beleid bepalen van het binnen het netwerk hiërarchisch hoogste netwerkonderdeel met zetel in Nederland dat invloed uitoefent op het beleid van de accountantsorganisatie, en personen die op dat tijdstip zijn belast met het interne toezicht binnen de accountantsorganisatie, worden gedurende zes maanden, gerekend van het tijdstip van aanvang van de overeenkomstige toepassing, geacht geschikt te zijn als bedoeld in artikel 16, derde tot en met vijfde lid, zolang beoordeling van de geschiktheid door de Autoriteit Financiële Markten voor de toepassing van deze wet nog niet heeft plaatsgevonden.

Toelichting

Met de wijziging die is opgenomen in dit onderdeel wordt voorgesteld om een nieuwe paragraaf in te voegen over intern toezicht op andere grote accountantsorganisaties dan de oob-accountantsorganisaties.

Op grond van de cumulatieve criteria die zijn opgenomen in artikel 24c, eerste lid, onderdelen a en b, wordt bepaald of een accountantsorganisatie als 'grote' accountantsorganisatie wordt aangemerkt. Dat is het geval indien de betreffende accountantsorganisatie een omzet uit de verrichting van wettelijke controles heeft van ten minste €3 miljoen per jaar en ten minste 150 wettelijke controles per jaar verricht.

Indien een accountantsorganisatie gedurende een periode van drie aaneengesloten boekjaren aan deze criteria voldoet, is het bepaalde bij of krachtens de artikelen 16, derde tot en met zesde lid, 16a, en 22a (na afloop van de overgangstermijn, bedoeld in artikel 24c, tweede lid) van overeenkomstige toepassing op die organisatie.

Artikel 16

3. De natuurlijke personen die het dagelijks beleid bepalen van een accountantsorganisatie met een vergunning die mede strekt tot het verrichten van wettelijke controles bij organisaties van openbaar belang zijn geschikt in verband met de uitoefening van het bedrijf van de accountantsorganisatie.
4. Indien een accountantsorganisatie als bedoeld in het derde lid onderdeel uitmaakt van een netwerk, zijn de natuurlijke personen die het dagelijks beleid bepalen van het binnen het netwerk hiërarchisch hoogste netwerkonderdeel met zetel in Nederland dat invloed uitoefent op het beleid van de accountantsorganisatie eveneens geschikt in verband met de uitoefening van het bedrijf van de tot het netwerk behorende accountantsorganisatie.
5. De personen die belast zijn met het interne toezicht, bedoeld in artikel 22a, derde lid, zijn geschikt in verband met de uitoefening van dit toezicht.
6. De accountantsorganisatie meldt wijzigingen ten aanzien van personen als bedoeld in het derde, vierde en vijfde lid aan de Autoriteit Financiële Markten. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen regels worden gesteld ten aanzien van de daarbij te volgen procedures en te verstrekken gegevens, alsmede regels ten aanzien van de voorwaarden waaronder de wijzigingen ten uitvoer mogen worden gelegd.

Artikel 16a

Natuurlijke personen die het dagelijks beleid bepalen van een accountantsorganisatie met een vergunning die mede strekt tot het verrichten van wettelijke controles bij organisaties van openbaar belang, verrichten geen andere werkzaamheden dan die van dagelijks beleidsbepaler van de accountantsorganisatie, tenzij hiervoor voorafgaande goedkeuring is verleend door het orgaan, bedoeld in artikel 22a, derde lid.

Artikel 22a

1. Een accountantsorganisatie die een vergunning heeft om wettelijke controles te verrichten bij een organisatie van openbaar belang beschikt over een stelsel van onafhankelijk intern toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken van de accountantsorganisatie.
2. Indien een accountantsorganisatie als bedoeld in het eerste lid onderdeel uitmaakt van een netwerk, wordt het in het eerste lid bedoelde stelsel van onafhankelijk intern toezicht zodanig ingericht dat het ook betrekking heeft op het binnen het netwerk hiërarchisch hoogste netwerkonderdeel met zetel in Nederland dat invloed uitoefent op het beleid van de accountantsorganisatie.
3. Het stelsel van onafhankelijk intern toezicht, bedoeld in het eerste lid, omvat ten minste een orgaan dat belast is met het interne toezicht, dat bestaat uit ten minste drie natuurlijke personen. Daalt het aantal leden beneden de drie, dan neemt het orgaan onverwijld maatregelen tot aanvulling van zijn ledental.
4. De natuurlijke personen die deel uitmaken van het orgaan dat belast is met het interne toezicht zijn onafhankelijk ten opzichte van de personen die het dagelijks beleid van de accountantsorganisatie bepalen of stemrechten in de accountantsorganisatie houden, en, indien het stelsel van onafhankelijk intern toezicht overeenkomstig het tweede lid is ingericht, de personen die het dagelijks beleid bepalen van het onderdeel van het netwerk waarop het stelsel van onafhankelijk intern toezicht ook betrekking heeft en stemrechten in dat onderdeel houden.
5. Indien een accountantsorganisatie als bedoeld in het eerste lid onderdeel uitmaakt van een netwerk, mag ten hoogste één persoon die deel uitmaakt van het orgaan dat belast is met het interne toezicht gelieerd zijn aan een onderdeel van het netwerk dat niet in Nederland gevestigd is. Deze persoon kan niet tot voorzitter van het orgaan worden benoemd.
6. De personen die het dagelijks beleid van de accountantsorganisatie, bedoeld in het eerste lid, bepalen of de personen die het dagelijks beleid bepalen van het onderdeel van het netwerk waarop overeenkomstig artikel 22a, tweede lid, het stelsel van onafhankelijk intern toezicht eveneens betrekking heeft, worden benoemd uit een voordracht van het orgaan belast met het interne toezicht, tenzij artikel 162 of artikel 272 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing is. Indien de voordracht wordt afgewezen, doet het orgaan belast met het interne toezicht een nieuwe voordracht voor de benoeming.
7. Het in het derde lid bedoelde orgaan dat belast is met het interne toezicht heeft de volgende taken en bevoegdheden:
 - a. houdt toezicht op het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de accountantsorganisatie;
 - b. staat de personen die het dagelijks beleid bepalen van de accountantsorganisatie of, indien het stelsel van onafhankelijk intern toezicht overeenkomstig het tweede lid is ingericht, de personen die het dagelijks beleid bepalen van het binnen het netwerk hiërarchisch hoogste netwerkonderdeel met zetel in Nederland, met raad ter zijde;
 - c. is bevoegd de personen die het dagelijks beleid van de accountantsorganisatie bepalen, of de personen die het dagelijks beleid bepalen van het onderdeel van het netwerk waarop overeenkomstig het tweede lid het stelsel van onafhankelijk intern toezicht eveneens betrekking heeft te allen tijde te schorsen en te ontslaan;
 - d. andere bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te bepalen taken en bevoegdheden.
8. Aan de voorafgaande goedkeuring van het orgaan, bedoeld in het derde lid, zijn onderworpen:
 - a. een voorstel tot winstuitkering;

- b. het aangaan of verbreken van duurzame samenwerking van de accountantsorganisatie of een afhankelijke maatschappij met een andere rechtspersoon, vennootschap of vergelijkbare entiteit dan wel als volledig aansprakelijke vennoot in een commanditaire vennootschap of vennootschap onder firma, indien deze samenwerking of verbreking van ingrijpende betekenis is voor de accountantsorganisatie;
 - c. het nemen van een deelneming ter waarde van ten minste een vierde van het bedrag van het geplaatste kapitaal met de reserves volgens de balans met toelichting van de accountantsorganisatie, door haar of een onafhankelijke maatschappij in het kapitaal van een andere vennootschap, alsmede het ingrijpend vergroten of verminderen van zulk een deelneming of, indien de accountantsorganisatie een personenvennootschap is, een deelneming van vergelijkbare waarde;
 - d. investeringen welke een bedrag gelijk aan ten minste een vierde gedeelte van het geplaatste kapitaal met de reserves van de accountantsorganisatie volgens haar balans met toelichting vereisen of, indien de accountantsorganisatie een personenvennootschap is, investeringen van een vergelijkbaar bedrag;
 - e. beëindiging van de arbeidsovereenkomst van een aanmerkelijk aantal werknemers van de accountantsorganisatie of van een afhankelijke maatschappij tegelijkertijd of binnen een kort tijdsbestek.
9. Het ontbreken van de goedkeuring, bedoeld in het derde lid, tast de vertegenwoordigingsbevoegdheid van degene die de accountantsorganisatie vertegenwoordigt niet aan.
10. De Autoriteit Financiële Markten kan op aanvraag ontheffing verlenen van het zesde lid indien de accountantsorganisatie aantoont dat zij daaraan niet kan voldoen en dat de doeleinden die het stelsel van onafhankelijk intern toezicht beogen te bereiken anderszins worden bereikt. Aan de ontheffing kunnen voorschriften worden verbonden en beperkingen worden gesteld. De ontheffing kan worden gewijzigd of ingetrokken
11. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden nadere regels gesteld met betrekking tot het in het eerste en derde lid bedoelde stelsel van onafhankelijk intern toezicht. Deze regels hebben in elk geval betrekking op:
- a. de inrichting van het stelsel van onafhankelijk intern toezicht en de in dat verband aan de onafhankelijkheid van de leden van het orgaan te stellen eisen;
 - b. de onderwerpen waarover het orgaan dat belast is met het interne toezicht dient te worden geïnformeerd.

Deze bepalingen zijn op grond van de huidige wet nog uitsluitend van toepassing op oob-accountantsorganisaties. Ze betreffen allereerst de geschiktheid van de personen die het dagelijks beleid van de accountantsorganisatie bepalen en de personen die belast zijn met het interne toezicht op de accountantsorganisatie (de artikelen 16, derde tot en met zesde lid, en 16a). Ook gaan deze bepalingen over het stelsel van onafhankelijk intern toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken van de accountantsorganisatie en het orgaan dat belast is met het interne toezicht (artikel 22a).

Op grond van artikel 24c worden deze eisen ook van toepassing op accountantsorganisaties die geen oob-accountantsorganisatie zijn, maar wel een omzet uit de verrichting van wettelijke controles hebben van ten minste € 3.000.000,- per jaar en ten minste 150 wettelijke controles per jaar verrichten.

Uit de zinsnede 'bij of krachtens', die is opgenomen in artikel 24c, eerste lid, volgt dat ook de op de genoemde artikelen van de Wta gebaseerde voorschriften van toepassing zijn op deze groep accountantsorganisaties. Het gaat dan in het bijzonder om hoofdstuk 7a van het Besluit toezicht

accountantsorganisaties. (red: zie <https://wetten.overheid.nl/BWBR0020184/2020-10-29#Hoofdstuk7a>)

Naar analogie van Boek 2 BW gelden de verscherpte eisen voor ‘grote accountantsorganisaties’ indien drie boekjaren achtereenvolgens aan deze criteria wordt voldaan; zij vervallen indien drie achtereenvolgende boekjaren niet meer aan beide criteria wordt voldaan. Dat betekent dat een accountantsorganisatie waarop het regime van artikel 24c van toepassing is, altijd voor ten minste drie jaren daaraan gebonden is; indien de organisatie vervolgens gedurende één of twee jaren niet meer aan de criteria ten aanzien van de omzet of het aantal in dat jaar verrichte wettelijke controles voldoet, heeft dat geen gevolgen voor de toepassing van de aangescherpte *governance*-eisen. Hiermee wordt een zekere stabiliteit in het toepasselijke regime gewaarborgd.

Ten aanzien van het voorgestelde artikel 24c, tweede lid, wordt opgemerkt dat een overgangstermijn van een jaar geldt voor de accountantsorganisaties die voldoen aan de criteria ten aanzien van de omzet en het verrichten van wettelijke controles. Die overgangstermijn wordt nodig geacht om vast te stellen dat inderdaad aan de criteria ten aanzien van de omzet en het aantal in dat jaar verrichte wettelijke controles is voldaan; de benodigde informatie om vast te stellen of aan de criteria is voldaan kan pas definitief bepaald worden na afloop van het boekjaar van de accountantsorganisatie. Daarnaast is de overgangstermijn nodig om zorg te dragen voor de werving en aanstelling van de geschiktheid van de personen die als dagelijks beleidsbepalers zullen worden aangemerkt van de accountantsorganisatie en van het hiërarchisch hoogste netwerkonderdeel en van de personen die belast zullen worden met het intern toezicht.

Tot slot wordt voorgesteld hier uit te gaan van boekjaren, waarmee wordt aangesloten bij vergelijkbare regelingen in Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, zoals het bepaalde in artikel 2:396, eerste lid, onderdeel b. Overigens valt het boekjaar in veel gevallen samen met een kalenderjaar.

In het voorgestelde derde lid van artikel 24c is aansluitend aan en in aanvulling op de overgangstermijn voor werving, selectie en aanstelling die is opgenomen in het tweede lid, een overgangstermijn opgenomen voor de toetsing van de geschiktheid van de beleidsbepalers die zijn bedoeld in het tweede lid (te weten, dagelijks beleidsbepalers, de bestuursleden van het netwerkonderdeel waar de besluitvorming overwegend plaatsvindt en de leden van het orgaan dat belast is met het interne toezicht van oob-accountantsorganisaties) die op het moment dat de overeenkomstige toepassing ingaat in functie zijn aangesteld. Het derde lid regelt dat voormelde drie categorieën van personen voor een termijn van maximaal zes maanden geschikt worden geacht voor de functie in afwachting van beoordeling van hun geschiktheid door de AFM. Deze overgangstermijn stelt zowel de betreffende accountantsorganisaties als de AFM in de gelegenheid om de geschiktheidstoetsingen te (laten) verrichten. Deze overgangstermijn sluit aan op de overgangstermijn voor accountantsorganisaties uit het tweede lid en eindigt zodra de beoordeling door de AFM heeft plaatsgevonden.

Indien een accountantsorganisatie die voldoet aan de criteria ten aanzien van de omzet en het verrichten van wettelijke controles, er niet in slaagt tijdens de overgangsperiode van een jaar die is bedoeld in het tweede lid, en dus voorafgaand aan het moment waarop de overeenkomstige toepassing aanvangt, zorg te dragen voor de aanstelling van de bedoelde personen, dan is de overgangstermijn uit het derde lid, niet op deze personen van toepassing. In dat geval geldt de normale procedure op grond waarvan benoeming niet mag plaatsvinden voordat de AFM heeft vastgesteld dat de persoon geschikt is (zie artikel 5 van het Besluit toezicht accountantsorganisaties).

Artikel 53

In artikel 53, eerste lid, wordt “22a, eerste tot en met zevende en negende lid” vervangen door “22a, eerste tot en met zevende, en elfde lid” en wordt na “24b” ingevoegd “, 24c”.

Artikel 53

1. De Autoriteit Financiële Markten kan een last onder dwangsom opleggen ter zake van een overtreding van een voorschrift, gesteld bij of krachtens de artikelen 5, eerste lid, 6, derde lid,

14, 14a, 15, 16, 16b, 17, 18, tweede en derde lid, 18a, 18b, 19, 19a, 21, 22, 22a, eerste tot en met het zevende en negende lid, 22a, eerste tot en met zevende, en elfde lid, 23, 24, 24b, 24c en 48a, zevende en achtste lid van deze wet en de artikelen 4, eerste, tweede en derde lid, 5, eerste, vierde en vijfde lid, 6, 7, 8, 10, 11, eerste, tweede, vierde en vijfde lid, 12, eerste lid, 13, 14, 15, 16, eerste tot en met zesde lid, 17, eerste, derde, vijfde tot en met zevende lid, 18 en 26, achtste lid, van de EU-verordening.

2. Onze Minister kan regels stellen ter zake van de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid.

Toelichting

Hiermee krijgt de AFM een bevoegdheid tot oplegging van een last onder dwangsom voor overtreding van de voorschriften waarnaar wordt verwezen in artikel 24c door accountantsorganisaties die geen oob-accountantsorganisatie zijn, maar wel een omzet uit de verrichting van wettelijke controles hebben van ten minste €3 miljoen per jaar en ten minste 150 wettelijke controle per jaar verrichten.

Artikel 54

In artikel 54, eerste lid, wordt “22a, eerste tot en met zevende en negende lid” vervangen door “22a eerste tot en met zevende, en elfde lid” en wordt na “24b” ingevoegd “, 24c”.

Artikel 54

1. De Autoriteit Financiële Markten kan een bestuurlijke boete opleggen ter zake van een overtreding van een voorschrift, gesteld bij of krachtens de artikelen 5, eerste lid, 6, derde lid, 14, 14a, 15, 16b, 18, 18a, 18b, 19, 19a, 20, eerste, derde en vijfde lid, 21, 21a, 22, 22a, eerste tot en met zevende en negende lid, 22a eerste tot en met zevende, en elfde lid, 23, 24, 24b, 24c en 48a, zevende en achtste lid van deze wet, artikel 5:20, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht en de artikelen 4, eerste, tweede en derde lid, 5, eerste, vierde en vijfde lid, 6, 7, 8, 10, 11, eerste, tweede, vierde en vijfde lid, 12, eerste lid, 13, 14, 15, 16, eerste tot en met zesde lid, 17, eerste, derde, vijfde tot en met achtste lid, 18 en 26, achtste lid, van de EU-verordening.
2. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid.

Toelichting

Hiermee krijgt de AFM een bevoegdheid tot oplegging van een bestuurlijke boete voor overtreding van de voorschriften waarnaar wordt verwezen in artikel 24c door accountantsorganisaties die geen oob-accountantsorganisatie zijn, maar wel een omzet uit de verrichting van wettelijke controles hebben van ten minste €3 miljoen per jaar en ten minste 150 wettelijke controle per jaar verrichten.

Overgangsrecht

ARTIKEL VI Wijzigingswet Accountancysector

1. Voor accountantsorganisaties die op het tijdstip van inwerkingtreding van artikel II, onderdeel D, reeds gedurende drie aaneengesloten boekjaren aan de criteria van artikel 24c, eerste lid, van de Wet toezicht accountantsorganisaties voldoen, vangt de in artikel 24c, eerste lid, van die wet bedoelde overeenkomstige toepassing in afwijking van van artikel 24c, tweede lid, van die wet aan twaalf maanden na inwerkingtreding van artikel II, onderdeel D.
2. Indien op grond van het eerste lid de overeenkomstige toepassing, bedoeld in artikel 24c, tweede lid, van de Wet toezicht accountantsorganisaties, twaalf maanden na inwerkingtreding van artikel II, onderdeel D, aanvangt, wordt de termijn in artikel 24c, derde lid, van de Wet toezicht accountantsorganisaties met zes maanden verlengd.

Toelichting

Dit artikel bevat een deel van het overgangsrecht. Dat heeft betrekking op de geschiktheid van 'zittende' personen die het dagelijks beleid bepalen van de accountantsorganisatie en van het hiërarchisch hoogste netwerkonderdeel en daarnaast van de 'zittende' personen die belast zijn met het interne toezicht op de accountantsorganisatie. Dit is onder meer relevant voor de accountantsorganisaties die uit hoofde van Boek 2 BW reeds verplicht zijn om een intern toezichtorgaan hebben. In artikel IV worden van artikel 24c, tweede en derde lid, afwijkende termijnen voor het overgangsrecht voorgesteld.

In het eerste lid is een overgangstermijn opgenomen voor de accountantsorganisaties die geen oob-accountantsorganisaties zijn en die op de datum van inwerkingtreding van artikel II, onderdeel D, reeds meer dan drie boekjaren voldoen aan de eisen in artikel 24c, eerste lid, Wta. Op grond van het eerste lid wordt geregeld dat de overgangstermijn van een jaar om de organisatie aan te passen aan de nieuwe regels gaat lopen op het moment dat de wet in werking treedt en niet met ingang van het tweede boekjaar volgend op drie aaneengesloten boekjaren waarin aan de criteria bedoeld in artikel 24c, eerste lid, Wta is voldaan, omdat dat laatste moment in het verleden kan liggen.

In het tweede lid wordt voorzien in verlenging van de overgangstermijn die op grond van artikel 24c, derde lid, Wta geldt voor de geschiktheidstoetsing van de dagelijks beleidsbepalers, de bestuursleden van het netwerkonderdeel waar de besluitvorming overwegend plaatsvindt en de leden van het orgaan dat belast is met het interne toezicht van de accountantsorganisaties, nadat de overeenkomstige toepassing van de regels is ingegaan.

De verlengde termijn regelt dat voormelde drie categorieën van personen daarna voor een termijn van (niet zes maar) maximaal twaalf maanden geschikt worden geacht voor de functie, in afwachting van de beoordeling van hun geschiktheid door de AFM. De verlengde termijn is aan de orde in het geval bedoeld in het eerste lid, te weten indien door een accountantsorganisatie op de datum van inwerkingtreding van artikel II, onderdeel D, reeds meer dan drie boekjaren wordt voldaan aan de eisen in artikel 24c, eerste lid, Wta. Deze langere termijn wordt nodig geacht, omdat op het eerste tijdstip dat de overeenkomstige toepassing in zal gaan na de inwerkingtreding van deze wet, de AFM voor een relatief grote groep natuurlijke personen de geschiktheid zal dienen te onderzoeken. Op deze wijze heeft de AFM voldoende tijd om deze geschiktheidstoetsingen te kunnen verrichten. De termijn eindigt na twaalf maanden of zoveel eerder als de beoordeling van de geschiktheid door de AFM heeft plaatsgevonden.

Uit de Memorie van Toelichting Wijzigingswet accountancysector

2. Doel en hoofdlijnen van het wetsvoorstel

Een aantal van de door het kabinet aangekondigde maatregelen ter uitvoering van het Cta-rapport vereist een wetwijziging. Die maatregelen zijn onderdeel van het nu voorliggende wetsvoorstel. (...) Daarnaast bevat dit wetsvoorstel een versterking van de interne *governance* van de grootste accountantsorganisaties, door deze organisaties te verplichten een intern toezichtorgaan in te stellen met bevoegdheden ten aanzien van investeringen en winstuitkering.

3.2 Versterking *governance* grootste accountantsorganisaties

Op basis van haar onderzoek doet de Cta in haar eindrapport de aanbeveling dat de reeds geldende *governance*-eisen voor oob-organisaties aangevuld zouden moeten worden met een bijzondere taakomschrijving en goedkeuringsrechten voor de raad van commissarissen én dat dit aangevulde regime zou moeten worden uitgebreid naar grote niet-oob-accountantsorganisaties.¹⁶ De Cta heeft zich daarbij laten inspireren door het vennootschapsrecht, waarin belangrijke eisen aan de *governance* van vennootschappen niet alleen aan de rechtsvorm maar ook aan de omvang zijn gerelateerd. Deze eisen zijn ook wel bekend als het structuurregime. Het verplichten tot en versterken van een onafhankelijk intern toezichthoudend orgaan, zoals een raad van commissarissen, moet beter evenwicht brengen in het commercieel belang van accountantsorganisaties enerzijds en het maatschappelijk belang van de kwaliteit van een wettelijke controle anderzijds.

¹⁶ Kamerstukken II 2019/20, 33977, nr. 28.

Het nu voorliggende voorstel voorziet in de versterking van de interne *governance* van de grootste accountantsorganisaties, in overeenstemming met het advies van de Cta. Het gaat om een groep die grotendeels bestaat uit BV's en NV's en een enkele personenvennootschap (maatschap). Deze groep omvat zowel de oob-accountantsorganisaties als andere grote accountantsorganisaties. Alle oob-accountantsorganisaties en een aantal niet-oob-accountantsorganisaties beschikken reeds over een raad van commissarissen en bepaalde organisaties hebben ook al een vorm van het structuurregime geïmplementeerd. Aan andere accountantsorganisaties zal het wetsvoorstel extra eisen opleggen. Naast de zes oob-accountantsorganisaties wordt ingeschat dat het vijftien tot twintig andere accountantsorganisaties betreft.

Het versterken van de *governance* van accountantsorganisaties is gestoeld op drie gedachten.

- Ten eerste is er in de sector sprake van steeds grotere accountantsorganisaties. Het is van maatschappelijk belang dat deze grote organisaties goed worden bestuurd en verantwoording afleggen.
- Ten tweede is er (inter)nationaal aandacht voor adequate borging van goed bestuur.
- Ten derde hebben accountantsorganisaties een belangrijke taak in het maatschappelijk verkeer, namelijk het verrichten van wettelijke controles, resulterend in een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening. Deze taak is in het bijzonder in de keten van financiële verantwoording van grote waarde. Deze rol geeft accountantsorganisaties een groot publiek belang en onderstreept de noodzaak tot het borgen van een goede *governance* binnen accountantsorganisaties.

De huidige wet- en regelgeving voorziet reeds in een verplichting voor oob-accountantsorganisaties om een intern toezichtorgaan te hebben dat uit ten minste drie voor die taak geschikte en onafhankelijke personen bestaat. De taken van dit intern toezichtorgaan zijn (zie artikel 22a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) en artikel 34e van het Besluit toezicht accountantsorganisaties (Bta) kort samengevat de volgende: het voordragen van de te benoemen dagelijks beleidsbepalers van de accountantsorganisatie, het toezicht houden op het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de accountantsorganisatie, het met raad terzijde staan van de dagelijks beleidsbepalers van de accountantsorganisatie, het schorsen of ontslaan van de dagelijks beleidsbepalers, het doen van een voorstel voor het beloningsbeleid en het vaststellen van de hoogte en samenstelling van de beloning van de dagelijks beleidsbepalers van de accountantsorganisatie. Daarnaast heeft het intern toezichtorgaan op grond van de huidige wetgeving goedkeuringsrechten bij

besluiten van de dagelijks beleidsbepalers ten aanzien van het stelsel van kwaliteitsbeheersing (waarvan ook deel uitmaakt het beloningsbeleid, ook ten aanzien van winstdeling), besluiten over de benoeming, schorsing en het ontslag van bij de accountantsorganisatie werkzame externe accountants en de compliance officer en besluiten over de vaststelling van de jaarlijkse begroting.

Het wetsvoorstel regelt dat het *governance*-regime voor de oob-accountantsorganisaties verder wordt versterkt door het intern toezichtorgaan aanvullende bevoegdheden te geven. Dit versterkte regime zal daarnaast ook van toepassing worden op andere grote accountantsorganisaties. Op deze manier wordt voorkomen dat een aanvullend type vergunning wordt gecreëerd.

In het nu voorliggende voorstel worden als *cumulatieve* selectiecriteria voor de 'grootste' accountantsorganisaties gehanteerd:

- 1) omzet uit wettelijke controles per boekjaar minimaal €3.000.000,- en
- 2) aantal wettelijke controles per boekjaar minimaal 150.

Met deze twee criteria wordt de toepassing van de nieuwe regels afhankelijk van het (markt)aandeel in de sector. De omzet wordt bepaald aan de hand van de som van de (geconsolideerde) vergoedingen per boekjaar per accountantsorganisatie die bij controlecliënten in rekening worden gebracht voor de wettelijke controles. Omzet uit vrijwillige controles en andere vormen van omzet die de accountantsorganisatie heeft worden niet meegenomen.

De *governance* van de oob-accountantsorganisaties en de accountantsorganisaties die onder de hierboven genoemde selectiecriteria vallen, wordt op vijf onderdelen versterkt. Bij elk van deze onderdelen is in eerste instantie overwogen dat zij van invloed zijn op de kwaliteit van de door de accountantsorganisatie te verrichten wettelijke controles. Ook is overwogen dat het maatschappelijke belang van de grootste accountantsorganisaties rechtvaardigt dat het intern toezichtorgaan een belangrijke positie inneemt in de *corporate governance* van deze ondernemingen. Hiermee wordt ook aangesloten bij de wettelijke taakopdracht van het interne toezichtorgaan, dat immers niet alleen verplicht is zich te richten op het belang van de accountantsorganisatie en de met haar verbonden onderneming, maar ook verplicht is om het publieke belang om de kwaliteit van wettelijke controles te borgen (artikel 34f, eerste lid, Bta).

Allereerst wordt voorgesteld om een verplichting op te nemen met de strekking dat een voorstel tot winstuitkering de voorafgaande goedkeuring van het interne toezichtorgaan moet hebben. Hierdoor wordt de invloed op de besluitvorming over deze onderwerpen gedeeld met het interne toezichtorgaan. Het is een extra stimulans om te investeren in de kwaliteit op de lange termijn en in de wettelijke controles in de toekomst. Het betreft hier de uitkering van dividend of anderszins een uitkering uit de vrije reserves. Dit nieuwe goedkeuringsrecht komt in aanvulling op het goedkeuringsrecht van het interne toezichtorgaan ten aanzien van besluiten van de dagelijkse beleidsbepalers over het stelsel van kwaliteitsbeheersing, de taak om een voorstel te doen voor het beloningsbeleid en de taak om de hoogte en samenstelling van de beloning van de dagelijkse beleidsbepalers van de accountantsorganisatie vast te stellen.

Ten tweede krijgt het interne toezichtorgaan een goedkeuringsrecht ten aanzien van besluiten omtrent een aantal andere onderwerpen die deel uitmaken van het eerdergenoemde structuurregime. Met andere woorden, de huidige wettelijke bevoegdheden van het interne toezichtorgaan van grote accountantsorganisaties worden aangevuld met de goedkeuringsrechten voor de raden van commissarissen uit het structuurregime. Meer specifiek gaat het over het aangaan of verbreken van een duurzame samenwerking van de accountantsorganisatie, het nemen (of ingrijpend wijzigen) van een deelneming in een andere vennootschap, het doen van investeringen en het beëindigen van de arbeidsovereenkomst van een aanmerkelijk aantal werknemers.

Het interne toezichtorgaan moet op grond van artikel 34i van het Besluit toezicht accountantsorganisaties jaarlijks een verslag opstellen waarin het onder meer ingaat op de wijze waarop het orgaan zijn rol heeft ingevuld ten aanzien van alle aan het orgaan toegewezen taken en bevoegdheden. Dit verslag moet openbaar worden gemaakt.

De AFM zal de geschiktheid vaststellen van de natuurlijke personen bij de 'grote accountantsorganisaties' die deel uitmaken van het orgaan dat belast is met het interne toezicht en bij

de natuurlijke personen die het dagelijks beleid van de accountantsorganisatie bepalen. Geschiktheid wordt ook vastgesteld van de dagelijks beleidsbepalers van het hiërarchisch hoogste netwerkonderdeel met zetel in Nederland. Dit geldt nu reeds voor oob-vergunninghouders.

Regeldruk

5.3 Versterking governance grootste accountantsorganisaties

5.3.1 Initiële kosten

Dit wetsvoorstel voorziet daarnaast in de verplichting voor grote accountantsorganisaties, niet zijnde oob-accountantsorganisaties (voor hen bestaat de verplichting al) om over een stelsel van onafhankelijk intern toezicht te beschikken. De initiële kosten voor de betrokken organisaties zullen bestaan uit de werving, selectie en benoeming van kandidaten voor dit orgaan. De te bestede tijd en middelen zullen per organisatie verschillen en zullen onder meer afhangen van de huidige *governance*-inrichting en het verloop van de wervings-, selectie- en benoemingsprocedure. Op grond van de gekozen criteria zullen naar verwachting vijftien tot twintig accountantsorganisaties, aan de extra vereisten moeten voldoen. De verwachte tijdsinvestering per organisatie is gemiddeld 200 uren voor recruitment. Indien elke accountantsorganisatie 200 uren aan de werving en selectie zal moeten besteden tegen een gemiddeld uurtarief van €54,-48 dan zullen de kosten van de werving en selectie circa €10.800,- per organisatie bedragen. De accountantsorganisaties zullen daarnaast eenmalig moeten investeren in de aanpassing van statuten en bestuursreglementen. Door de uitbreiding van de bevoegdheden van het intern toezichtorgaan op grond van 22a Wta geldt dit voor zowel de grote accountantsorganisaties die een intern toezichtorgaan instellen alsook de zes accountantsorganisaties met een oob-vergunning. Deze kosten worden gemiddeld geschat op €10.000,-.

De initiële kosten in verband met de invoering van een orgaan dat belast is met het interne toezicht worden daarmee geschat op $(15 \text{ tot } 20 \times €10.800,- + 15 \text{ tot } 20 \times €10.000,-) = €312.000,-$ tot €416.000,- plus $(6 \times €10.000,-) = €60.000,-$. Uit het onderzoek van de Cta bleek dat toentertijd bij de top-30 accountantsorganisaties bij veertien van de dertig accountantsorganisaties een raad van commissarissen reeds is ingesteld.⁴⁹ Derhalve is het dus mogelijk dat de kosten geringer zijn, omdat er reeds sprake is van een structuurregime of intern toezichtorgaan en de accountantsorganisatie al aan de nieuwe eisen voldoet. De eenmalige kosten worden daarmee ingeschat op €372.000,- tot €476.000.

49 Kamerstukken II 2019/20, 33977, nr. 28.

50 Regeling bekostiging financieel toezicht eenmalige handelingen

51 Beleidsregel geschiktheid Wta.

52 Bron: bijlage 4C bij het Handboek meting regeldrukkosten, 1 februari 2023, versie 2.0, intern uurtarief voor hoogopgeleide medewerkers.

Op grond van het van overeenkomstige toepassing verklaarde artikel 16 Wta zal de geschiktheid van de dagelijks beleidsbepalers van de accountantsorganisatie, de personen belast met het interne toezicht en de dagelijkse beleidsbepalers van het hiërarchisch hoogste netwerkonderdeel worden getoetst. Aangenomen wordt dat bij de grootste accountantsorganisaties, niet zijnde oob-accountantsorganisaties, waarop dit vereiste van toepassing is, per organisatie gemiddeld ongeveer 8 personen op geschiktheid moeten worden getoetst. Indien wordt aangenomen dat bij 15 tot 20 accountantsorganisaties de geschiktheidstoetsen moeten worden afgenomen gaat het in totaal om ongeveer 120 tot 160 dagelijks beleidsbepalers en leden van het orgaan dat belast is met het interne toezicht bij accountantsorganisaties. Aangezien alle 120 tot 160 personen, voorafgaand aan de aantreding en voor het verstrijken van de overgangstermijnen (zoals bedoeld in artikel V), moeten worden getoetst, leidt dit allereerst tot initiële kosten. De in rekening gebrachte vergoeding door de AFM voor een toetsing geschiktheid persoon niet in combinatie met een aanvraag/wijziging vergunning bedraagt momenteel €7.000,-.⁵⁰

De eenmalige kosten worden daarmee geschat op ongeveer €840.000 tot €1.120.000,-.

5.3.2 Structurele kosten

Daarnaast zijn er structurele kosten omdat de geschiktheidstoets opnieuw moet worden uitgevoerd indien feiten of omstandigheden daartoe redelijke aanleiding geven of nieuwe personen worden benoemd.⁵¹ Voor de toetsing door de toezichthouder dienen de accountantsorganisaties informatie te verstrekken over de geschiktheid van de dagelijks beleidsbepaler of lid van het orgaan dat belast is met het interne toezicht. Daarvoor wordt onder andere een toelichting verstrekt op de opleiding, werkervaring en competenties van deze personen. Daarnaast kan een toetsingsgesprek plaatsvinden. Het verstrekken van deze informatie, voorbereiding en een mogelijk toetsingsgesprek en het verkrijgen van eventuele additionele informatie zal gemiddeld naar verwachting twaalf uren kosten. Daarbij zijn verschillende uurtarieven van toepassing, omdat de uitvoering door verschillende personen in de organisatie kan worden uitgevoerd. Ervan uitgaande dat een medewerker Personeel en Organisatie ongeveer vier uur besteedt tegen een uurtarief van €54,-⁵² en de dagelijks beleidsbepaler of lid van het toezichtsorgaan acht uur besteedt aan de geschiktheidstoets tegen een uurtarief van €77,-⁵³, betekent dit een stijging van de regeldruk per accountantsorganisatie met €832,- (4 uur x €54,- + 8 uur x €77,-). Dit betekent dat voor alle in scope vallende 'grote' accountantsorganisaties (15 á 20 stuks) dat de stijging aan regeldrukkosten ligt tussen de €12.480,- (€832 * 15) en € 16.640,- (€832 * 20).

53 Bron: bijlage 4C bij het Handboek meting regeldrukkosten, 1 februari 2023, versie 2.0, intern uurtarief voor leidinggevend, managers en mogelijk specialisten.

54 Inschatting op grond van Nationaal Commissarissen Onderzoek 2020.

De invoering van intern toezicht op andere grote accountantsorganisaties dan de oob-accountantsorganisaties zal ook tot structurele kosten leiden voor accountantsorganisaties. De bezoldiging van de interne toezichthouders zal naar verwachting per jaar tussen de €15.000 - €27.000 liggen.⁵⁴ Ervan uitgaande dat in Nederland 15 tot 20 accountantsorganisaties ten minste 3 leden benoemen, gaat het om ten minste 45 tot 60 leden. Ook zal de organisatie waarschijnlijk kosten maken voor de werving, selectie en benoeming van kandidaten voor het orgaan, wanneer deze wisselen. Daarnaast leiden toekomstige wijzigingen in de leden van het interne toezichtsorgaan tot additionele toetsingskosten. Uitgaande van een gemiddelde bezoldiging van € 21.000 (gemiddelde van € 15.000 en € 27.000) worden de structurele kosten geschat tussen de €945.000,- (€21.000 * 45) en €1.260.000,- (€21.000 * 60).

Uitvoerings- en handhavingstoets

De AFM concludeert dat met het wetsvoorstel de kwaliteit van wettelijke controles op een hoger niveau wordt gebracht. Ook geeft de AFM aan dat zij verwacht, op basis van de huidige inschattingen, over voldoende middelen en capaciteit te beschikken om uitvoering te geven aan het wetsvoorstel. Daarbij verzoekt de AFM om te verduidelijken vanaf welk moment de governancevereisten van toepassing zullen zijn op de grootste-accountantsorganisaties en te voorzien in een werkbaar overgangstermijn voor de geschiktheidstoetsingen die hiermee samenhangen. Aan dit verzoek is tegemoet gekomen.

Consultatiereacties op voorstel Versterking governance

7.2 Interne governance grootste accountantsorganisaties

Verschiede partijen (waaronder SRA, VEB, ONL en verschillende accountantsorganisaties) hebben opmerkingen gemaakt over de voorgestelde wijzigingen ten aanzien van het intern toezichthoudend orgaan. Daarbij spreken diverse partijen steun uit voor de voorgestelde maatregelen ter versterking van de *governance* van de grootste accountantsorganisaties.

SRA meent dat het stellen van nadere eisen aan de *governance* van de grootste accountantsorganisaties rechtsongelijkheid in het (inter)nationale (EU-)systeem creëert en niet proportioneel zou zijn. De Auditrichtlijn staat echter niet in de weg aan het stellen van nadere eisen aan de *governance* van grote accountantsorganisaties. Eerder is in het kader van de Wet aanvullende maatregelen accountantsorganisaties ook gekozen om ten opzichte van de Auditrichtlijn aanvullende eisen te stellen aan de *governance* van accountantsorganisaties met een oob-vergunning. Zoals hiervoor in paragraaf 3.2 is aangegeven is het voorstel voor de versterking van de *governance* in dit

wetsvoorstel in lijn met het advies van de Cta en wordt dit voorstel gerechtvaardigd geacht gelet op het maatschappelijk belang dat deze grote organisaties goed worden bestuurd en verantwoording afleggen, gelet op de (inter)nationale aandacht voor adequate borging van goed bestuur en gelet op de belangrijke taak in het maatschappelijk verkeer van deze accountantsorganisaties.

In het kader van proportionaliteit is ook geopperd om niet alle *governance*vereisten van overeenkomstige toepassing te verklaren op de grote kantoren ingevolge artikel 24c Wta. Zo stelt Crowe Peak voor om een uitzondering te maken voor de nieuwe bevoegdheden van het orgaan in het nieuwe achtste lid van artikel 22a Wta, omdat dit meer recht zou doen aan het verschil in karakteristiek van de cliëntenportefeuille tussen oob en niet-oob accountantsorganisaties, en aan de verschillen in omvang van de accountantsorganisaties. Ook is geopperd om een uitzondering te maken voor de geschiktheidseis. Deze suggesties zijn niet overgenomen. Het geheel van *governance*-eisen draagt bij aan de noodzakelijke balans tussen het commercieel belang van de onderneming enerzijds en het maatschappelijk belang van een kwalitatief hoogwaardige wettelijke controle anderzijds. Deze noodzakelijke balans speelt niet alleen bij accountantsorganisaties met een oob-vergunning, maar ook bij andere grote kantoren. Bovendien heeft de AFM bij de toetsing van de geschiktheidseis de ruimte om rekening te houden met de aard van de desbetreffende organisatie.

ONL, Confirm, SRA, Flynth, Nxt Lvl, Crowe Peak pleiten in hun reacties voor aanpassing van de criteria voor de grootste accountantsorganisaties in artikel 24c Wta. Daarbij worden voorstellen gedaan voor aanpassing van de vereisten, waaronder het verhogen van de omzeteis van drie miljoen euro en het opnemen van een derde criterium in de vorm van een minimaal aantal werknemers of een minimumomzet van de accountantsorganisatie (al dan niet conform de eisen in het Burgerlijk Wetboek voor een 'structuurvennootschap'). Daarbij wordt specifiek aandacht gevraagd voor de proportionaliteit van de *governance*vereisten voor audit-only initiatieven in de markt.

De geopperde criteria zijn bij het vormgeven van de vereisten overwogen maar gekozen is voor criteria die specifiek zien op de accountancy-activiteiten aangezien de vergunninghoudende entiteit veelal ook onderdeel is van een grotere groep die ook andere diensten uitvoert en voor criteria die redelijk vaststaand zijn. Een criterium op basis van werknemers of aantal fte is minder geschikt, omdat werknemers ook in een andere entiteit dan de vergunninghoudende entiteit ondergebracht kunnen worden.

Ten aanzien van de nieuwe instemmingsbevoegdheden van het orgaan in het achtste lid van artikel 22a Wta vragen onder meer SRA en Grant Thornton om verduidelijking van een aantal begrippen. Ook vraagt BDO of de nieuwe bevoegdheden ten aanzien van investeringen en een voorstel tot winstuitkering daadwerkelijk toegevoegde waarde hebben bovenop de reeds bestaande instemmingsbevoegdheid met de begroting van de accountantsorganisatie. KPMG vraagt om aanpassing van deze bevoegdheden, indien het orgaan zodanig is ingericht dat het ook betrekking heeft op het binnen het netwerk hiërarchisch hoogste netwerkonderdeel met zetel in Nederland dat invloed uitoefent op het beleid van de accountantsorganisatie. SRA vraagt op basis van welke kaders en normen het interne toezichtsorgaan voorstellen moet doen voor het beloningsbeleid en winstuitkeringen.

Voor de nieuwe goedkeuringsrechten in het betreffende lid, is aangesloten bij de goedkeuringsrechten die raden van commissarissen hebben in het structuurregime. Voor de gebruikte begrippen geldt dan ook de uitleg die hieraan conform het Burgerlijk Wetboek (BW) wordt gegeven. De instemming van het orgaan met investeringen en voorstellen voor winstuitkering wordt van toegevoegde waarde geacht voor de balans in de *governance*-verhoudingen. Hoewel beslissingen tot investeringen en winstuitkeringen ook terugkomen in de begroting, wordt het intern toezichthoudend orgaan zo op verschillende momenten bij deze beslissingen betrokken en schept dit grotere waarborgen voor een evenwichtige belangenafweging.

Daarbij geldt dat in de Wta en Bta is geregeld dat het orgaan dient in te stemmen met het beleid ten aanzien van het stelsel van kwaliteitsbeheersing (waaronder het beloningsbeleid) en winstuitkeringen. Het betreft derhalve een instemmingsrecht ten aanzien van bepaalde bestuursbesluiten, die conform het toepasselijke vennootschapsrecht worden voorbereid. Daarbij gelden tevens de kaders en normen zoals specifiek relevant voor accountantsorganisaties, waaronder het publieke belang om de kwaliteit

van wettelijke controles te borgen. De door KPMG gesignaleerde mogelijkheid dat de criteria uit de Wta eerder bereikt kunnen worden dan de criteria uit het BW voor het structuurregime, is op zichzelf juist maar leidt niet tot aanpassing aangezien de meeste accountantsorganisaties niet onder het structuurregime vallen, zodat de criteria op grond van de Wta eigenstandige relevantie hebben, gelet op het maatschappelijke belang van een hoogwaardige wettelijke controle en de rol van het intern toezichtsorgaan daarbij.

Ook wordt in de consultatiereacties door DLA en VEB aandacht gevraagd voor de regeling rondom ontslag en benoeming van het bestuur en het intern toezichthoudend orgaan van accountantsorganisaties. Geadviseerd wordt om uitsluitend dit toezichthoudend orgaan bevoegd te laten zijn tot benoeming en ontslag van het bestuur. Conform het advies van de Cta is er echter voor gekozen om in dit wetsvoorstel geen wijzigingen in de regels omtrent benoeming en ontslag door te voeren. Voor de benoeming van bestuursleden gelden de regels uit het BW en in aanvulling daarop zijn reeds additionele bevoegdheden toegekend aan het toezichthoudend orgaan in artikel 22a Wta. Deze additionele bevoegdheden gelden na het in werking treden van dit wetsvoorstel voor een groter aantal accountantsorganisaties.

Daarnaast wordt door DLA gepleit voor een versterkt aanbevelingsrecht voor ondernemingsraden van de accountantsorganisaties en eisen ten aanzien van diversiteit. Hiervoor gelden reeds eisen aan accountantsorganisaties conform de regels in het BW.

Ook wordt door de VEB gepleit voor het verplicht stellen van permanente educatie voor leden van het intern toezichthoudend orgaan. Het past bij de professionele ontwikkeling van de leden om hun kennis op peil te houden. Bovendien geldt reeds een geschiktheidseis voor de leden. Bij de toetsing hiervan kijkt de AFM naar kennis, vaardigheden en professioneel gedrag, die in ieder geval blijken uit de opleiding, werkervaring en competenties en de doorlopende toepassing hiervan. Mocht er aanleiding zijn om te twijfelen aan deskundigheid van een bepaald lid, dan kan de AFM bovendien overgaan tot hertoetsing. Er is dan ook op dit moment onvoldoende aanleiding om op dit punt aparte wettelijke eisen te stellen.

Grant Thornton geeft aan het goed is om de effectiviteit van het toezicht door het intern toezichthoudend orgaan te evalueren. Deze suggestie wordt niet overgenomen aangezien de Cta haar aanbevelingen over de *governance* onder meer heeft gebaseerd op bevindingen over het functioneren van het intern toezichtsorgaan bij de accountantsorganisaties met een oob-vergunning. Bovendien heeft de AFM in oktober 2021 nog een rapport gepubliceerd over het onderzoek naar de impact en de werkwijze van de raden van commissarissen van de oob-accountantsorganisaties.

Mede naar aanleiding van opmerkingen van de AFM is het overgangsrecht in artikel V aangepast en is aanvullend overgangsrecht opgenomen in artikel 24c Wta, zodat er voor de accountantsorganisaties voldoende tijd is voor de werving en aanstelling van leden van het intern toezichtsorgaan en voor de benodigde geschiktheidstoetsingen door de AFM. In verschillende reacties worden opmerkingen gemaakt over de regelgeving in het Besluit toezicht accountantsorganisaties. Deze opmerkingen zullen betrokken worden bij de wijziging van dit besluit.

Aanbevelingen Kwartiermakers toekomst accountancysector

- Zorg voor transparantie over geldstromen audit en advies voor OOB-accountantsorganisaties en de top 20 van de reguliere vergunninghouders door middel van een gescheiden winst – en verliesrekening en de totale winstdeling
- Beperking variabele beloning tot kwaliteitscriteria voor OOB-accountantsorganisaties en de top 20 reguliere vergunninghouders
- Beperk commerciële prikkels in structuur variabele beloningen van accountants en verslaglegging hierover voor OOB-accountantsorganisaties en de top 20 reguliere vergunninghouders

Beslisnota's Ministerie van Financiën (intern advies aan de minister)

Pagina 13

Versterking interne governance: In de consultatiereacties spreken diverse partijen hiervoor steun uit. De kritiek richt zich primair op de proportionaliteit van de maatregel. Het voorstel is niet aangepast n.a.v. de consultatiereacties omdat het voorstel o.i. wordt gerechtvaardigd door het maatschappelijk belang van goed bestuur van de grootste accountantsorganisaties.

SRA Consultatiereactie

Het wetsvoorstel verplicht grote reguliere vergunninghouders om over een stelsel van onafhankelijk intern toezicht (Raad van commissarissen) te beschikken. Voor oob-accountantsorganisaties bestaat deze verplichting al. Daarnaast regelt het wetsvoorstel dat dit governance-regime verder wordt versterkt. Het intern toezichtorgaan krijgt aanvullende bevoegdheden, zoals het goedkeuren van beloningsbeleid en winstuitkeringen. Deze maatregel treft zo'n 10 tot 15 SRA-kantoren.

Rechtsongelijkheid

Tot op heden bestond een strikt onderscheid in beleid voor accountantsorganisaties die beursgenoteerde ondernemingen controleren, en accountantsorganisaties die controleplichtige mkb-ondernemingen begeleiden en controleren. Een scheiding die bewust in internationaal en nationaal beleid en in wet- en regelgeving is aangebracht. Met het voorstel om grote niet-oob-accountantsorganisaties onderwerp te laten zijn van een oob-regime wordt rechtsongelijkheid in het (inter)nationale (EU-)systeem aangebracht.

Marktingrijpen

De creatie van drie divisies: oob, grote niet-oob en overige niet-oob met verschillende regimes, betekent rechtstreeks ingrijpen op basis van omvang; niet op basis van de mate van geboden of gewenste kwaliteit of publiek belang. Een ongewenste situatie. Van belang is een gelijk speelveld te behouden waarbij de bedoelde proportionaliteit in wet en beleid gewaarborgd blijft.

Beslissingsbevoegdheid

Met het voorstel wordt verder het principe losgelaten dat accountants in meerderheid beslissingsbevoegdheid moeten hebben over alle zaken die de kwaliteit van de beroepsuitoefening waarborgen. Het loslaten van dit belangrijke beginsel wordt in het wetsvoorstel niet gemotiveerd. SRA pleit ervoor dit wezenlijke principe voor de niet-oob-sector te handhaven.

Juridische implicaties

Als laatste vragen we ons af wat de versterking van de governance voor het interne toezichtorgaan zelf betekent vanuit juridisch oogpunt: is het interne toezichtorgaan ook medeverantwoordelijkheid en aansprakelijk te stellen voor de uitkomsten van het kwaliteitsbeheersingssysteem, zoals verwoord in de voorgestelde wijziging van artikel 18, tweede lid van de Wta?

Intern toezicht andere grote accountantsorganisaties

Met de voorstellen tot het versterken van de interne governancestructuur van grote accountantsorganisaties die slechts niet-oob's controleren, verlaat de minister van Financiën het beleid waarbij een strikt onderscheid wordt gemaakt tussen accountantsorganisaties die alleen wettelijke controles verrichten bij controleplichtige mkb-entiteiten (niet-oob), én de (grote internationaal aangestuurde) accountantsorganisaties die zich daarnaast ook richten op de controle van beursgenoteerde ondernemingen of andere organisaties van openbaar belang (oob).

Organisaties van openbaar belang zijn ondernemingen of instellingen wier omvang of functie in het maatschappelijk verkeer van zodanige aard is, dat een ondeugdelijk uitgevoerde wettelijke controle van de financiële verantwoording een aanmerkelijke invloed kan hebben op het vertrouwen in de publieke functie van de accountantsverklaring ([artikel 2 Wta](#)). Met name bij de controles van deze organisaties door de grote internationaal aangestuurde oob-accountantsorganisaties vinden de schandalen plaats.

Voor het niet-oob-segment gelden niet allerlei regels die voor beursgenoteerde ondernemingen wel gelden. (Ook) uit de *Overwegingen bij de EU-Verordening; eisen wettelijke controles van financiële overzichten van oob's* blijkt dat een scheiding in regime bewust is aangebracht: *“De ontwikkeling van een aparte wet voor organisaties van openbaar belang moet ook zorgen voor consistente harmonisatie en uniforme toepassing van de regels en zo bijdragen tot een effectiever functioneren van de interne markt. Deze strikte eisen moeten gelden voor wettelijke auditors en auditkantoren, voor zover deze wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang uitvoeren.”*¹

Met het voorstel om nu ook grote niet-oob-accountantsorganisaties (die wettelijke controles uitvoeren bij entiteiten zonder open belang) onderwerp te laten zijn van een 'oob-regime' - meer specifiek de artikelen 16, lid 3 tot 6, 16a, 22a lid 1 tot 9, 24c, 53 en 54 van de Wta, inclusief de bepalingen in hoofdstuk 7a van het Bta - wordt rechtsongelijkheid binnen het (inter)nationale (EU-) systeem aangebracht. Door onderscheid aan te brengen ontstaat ook onduidelijkheid in de Nederlandse wettelijke controlemarkt. Creëert de minister hiermee nu drie divisies: oob, grote niet-oob-accountantsorganisaties en overige niet-oob-accountantsorganisaties? Dit betekent een rechtstreeks ingrijpen in de markt, op basis van omvang, en dat is zeer ongewenst. Van belang is om een gelijk speelveld te behouden, waarbij de proportionaliteit zoals bedoeld in de wet gewaarborgd blijft.

In dat kader vragen wij ons af in hoeverre de artikelen 48a lid 1 en lid 4 van de Wta congruent zijn aan dit voorstel. Meer specifiek: in hoeverre blijft de beoordeling van accountantsorganisaties die wettelijke controles verrichten bij middelgrote ondernemingen en vallen binnen de criteria van artikel 24c, passend en evenredig ten opzichte van de schaal en complexiteit van de activiteit van de accountantsorganisatie?

Bovendien roept het voorstel van de minister van Financiën de vraag op in hoeverre niet-oob-accountantsorganisaties verder geconfronteerd gaan worden met (oob-)verplichtingen die op basis van huidige nationale en internationale wetgeving nu niet voor hen gelden. Als het eenmaal geregend heeft, druppelt het verder; met juridisering en bureaucratisering in het mkb en verhoging van de kosten van de controles in het mkb tot gevolg. Dit op haar beurt kan het draagvlak voor de huidige breed opgezette (grenzen van de) wettelijke controle aantasten. Op enig moment zou de markt of een van de stakeholders kunnen stellen dat de onaanvaardbare hoge kosten het nut van een wettelijke controleur in het mkb overschrijden.

Het voorstel gaat uit van een aanvullend regime dat moet gaan gelden voor niet-oob-accountantsorganisaties die gedurende drie aaneengesloten boekjaren

- een omzet uit de verrichting van wettelijke controles heeft van ten minste € 3.000.000 per boekjaar; en
- ten minste 150 wettelijke controles per boekjaar verricht.

Opvallend is dat de wetgever er niet voor kiest om aansluiting te zoeken bij de mate van geboden c.q. gewenste kwaliteit of publiek belang dat de betreffende niet-oob-accountantsorganisatie aan de maatschappij en economisch verkeer levert, maar juist bij omvang en omzet. In het kader van de wens

¹ Verordening (EU) Nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de Raad

van de minister om het aantal oob-vergunninghouders te vergroten, wellicht een logische; ware het niet dat (grote) niet-oob-vergunninghouders vanwege de duidelijke andere, bredere rol en functie in het mkb, bewust kiezen voor de uitdagingen die middelgrote en kleinere entiteiten hen bieden.

Als de minister tot doel heeft om negatieve prikkels weg te halen en accountantsorganisaties te stimuleren om te investeren in de kwaliteit op de lange termijn, dan is volgens SRA aansluiting bij de mate van publiek belang wellicht meer de aangewezen weg: door uit te gaan van het criterium 'aandeel omzet wettelijke controle in relatie tot de totale omzet van het kantoor' zou het publieke belang en de mate van proportionaliteit/doelmatigheid meer gediend zijn. Beoordeelt de minister het publieke belang hoger bij een grote accountantsorganisatie waarbij de omzet uit de wettelijke controlepraktijk slechts 10 tot 15% van de totale omzet vertegenwoordigd, of juist hoger in de situatie waarbij de totale omzet van een kleinere accountantsorganisatie voor 50% uit wettelijke controleopdrachten bestaat?

Met het voorstel wordt verder het principe verlaten dat accountants in meerderheid beslissingsbevoegdheid moeten hebben over alle zaken die de kwaliteit van de beroepsuitoefening waarborgen. Het loslaten van dit belangrijke beginsel wordt in het wetsvoorstel niet gemotiveerd. Wij pleiten ervoor dit wezenlijke principe voor de niet-oob-sector te handhaven.

Uitbreiding bevoegdheden interne toezichtorgaan

Met de bepalingen in het ingevoegde 8ste en 9de lid van artikel 22a Wta worden de bevoegdheden uitgebreid voor het orgaan dat belast is met het interne toezicht op een oob-accountantsorganisatie. Deze uitbreiding geldt vanwege de hierboven aangehaalde artikelen van Wta en Bta ook voor de grote niet-oob-accountantsorganisaties.

De governance wordt op vijf onderdelen versterkt. We zoomen in op de volgende verplichtingen:

1. Allereerst wordt voorgesteld om een verplichting op te nemen met de strekking dat een voorstel tot winstuitkering de voorafgaande goedkeuring van het interne toezichtorgaan moet hebben. Hierdoor wordt de invloed op de besluitvorming over deze onderwerpen door vennoten en/of aandeelhouders gedeeld met het interne toezichtorgaan. Het zou volgens de toelichting een extra stimulans kunnen zijn om te investeren in de kwaliteit op de lange termijn en in de wettelijke controles in de toekomst. Het betreft hier de uitkering van dividend of anderszins een uitkering uit de vrije reserves.
2. Bij dit nieuwe goedkeuringsrecht komt in aanvulling op het goedkeuringsrecht van het interne toezichtorgaan ten aanzien van besluiten van de dagelijkse beleidsbepalers over het stelsel van kwaliteitsbeheersing (waarvan het beloningsbeleid ook deel uitmaakt, ook ten aanzien van winstdeling), de taak om een voorstel te doen voor het beloningsbeleid en de taak om de hoogte en samenstelling van de beloning van de dagelijkse beleidsbepalers van de accountantsorganisatie vast te stellen.

Het is voor SRA onduidelijk op basis van welke kaders en normen het interne toezichtorgaan voorstellen moet gaan doen voor het beloningsbeleid van (individen binnen de) accountantsorganisatie en winstuitkeringen. Die bestaan namelijk niet. Kunnen interne toezichthouders zelfstandig die normen ontwikkelen en kunnen zij - bijvoorbeeld in het kader van de geschiktheidstoets door de AFM - op hun normering worden aangesproken? We vragen de minister dit nader toe te lichten.

Belangrijker en wezenlijker is dan ook de vraag welke (juridische) implicaties de gedeelde invloed op de besluitvorming en de goedkeuring van het interne toezichtorgaan ten aanzien van besluiten over het stelsel van kwaliteitsbeheersing hebben: wordt het interne toezichtorgaan hiermee medeverantwoordelijk en daarmee aanspreekbaar dan wel aansprakelijk voor de uitkomsten van het kwaliteitsbeheersingssysteem, zoals verwoord in de voorgestelde wijziging van artikel 18, tweede lid van de Wta? We verzoeken de minister dit te verduidelijken.

Als laatste een opmerking over de plaats van het interne toezichtorgaan in de structuur van de accountantsorganisatie. Het wetsvoorstel spreekt over 'de accountantsorganisatie', maar dat is veelal

slechts maar een deel van de gehele structuur van de (gemengde) accountantspraktijk. Bijna alle SRA-leden met een Wta-vergunning kennen een gemengde praktijk waarin diverse accountancydomeinen en andere dienstverlening worden uitgeoefend. We verzoeken de wetgever hiermee rekening te houden.

Tekstueel

Het gebruik in het ingevoegde lid 8, artikel 22 van de Wta van een relatief groot aantal multi-interpretabele begrippen heeft precisering: 'duurzame' samenwerking, 'ingrijpende' betekenis, 'ingrijpend' vergroten of verminderen, een 'aanmerkelijk aantal' werknemers. We verzoeken de minister deze precisering aan te brengen.

Regeldruk

Het Integraal Afwegingskader vermeldt dat regeldruk ontstaat bij deze maatregel. We verzoeken de minister om niet alleen de effecten van deze maatregel afzonderlijk te beschouwen, maar daarbij ook te reflecteren op het totale pakket aan opgestapelde maatregelen en effecten voor de sector. In het hoofdstuk Regeldruk komen we verder op dit onderwerp terug.

Overgangsrecht

We hebben geen opmerkingen bij de bepalingen van het overgangsrecht.